

Әлем таныған Абай

Қоңырова Ақбота Тұрағұлқызы

ф.ғ.к., доцент., Абылай хан атындағы
ҚазХҚжӘТУ-нің «Қазақ филологиясы»
кафедрасының меңгерушісі

Өзінің терең білімі, таным-түсінігі негізінде қазақ халқының көкейіндегісін тап басып айта білген Абай мұралары қашан да құнды. Шығыс-Батыс философиясымен сабақтасып жататын Абай мұрасының тереңіне бойлау, үңілу зор біліммен қатар, зерделілік, парасаттылық мен ойлылықты қажет етеді. Кемеңгер сөзінің астарын түсініп алмай, оның өмір жолы мен өнер белесіндегі соқтықпалы, соқпақсыз жерде өткен, қалдырған ізін айырып, тану мүмкін емес. Ғасырда бір туар тұлға мұрасының құндылығы – халық тарихымен терең тамырластығында. Тізгін ұстағанға қарап салтын түзеген қазақ елінің Абай сөздеріне мән берген шығармашылық тұлғалары тарихта аз болған жоқ. Ахмет Байтұрсынұлы «қазақтың бас ақыны» деп баға берсе, Абайды тану ғылымы Ә.Бөкейхановтың «Абай (Ибрагим) Қунанбаев» деген мүнәһиб (некролог) мақаласынан басталды.

Абай жүрегіне терең бойлап, жұмбағының жауабын табу оңай емес. Бір ғана «Өлең – сөздің патшасы, сөз сарасы» өлеңі арқылы ақын қазақтың ақындық өнері, өлең өнеріне деген талап, ұғым, заңдылықтарын айқындап берді. Бұл бүгінгі таңға дейін өлең өнеріне берілген классикалық анықтама іспетті. Көрген-білгенін заман талабымен, ел болашағымен сабақтастырып отыратын ақын кез келген туындысын қазақтың танымы мен түсінікпайымына сай өріп, сөз асылын хан, патшаны дәріптеп, ақ киізге көтеріп алатын, патшасымен теңестіреді. Біріншіден, ақын қазақ тарихында алғаш рет асыл сөз өнерінің не үшін қажет екенін, мақсатын, сипатын ашып берсе; екіншіден, жай, жалаң баяндауларға сүйенбей, әдебиеттің қасиетін философиялық, дін, эстетикалық категориялар арқылы тереңінен ашып көрсетеді. Абайдың осы өлеңінен кейін қазақ өлеңі түрлік өзгеріске түсіп, көкжиегі кеңейгені белгілі. Тіпті, ұлттық сөз өнерінің дайын формуласын жасап берді деуге болады: «тілге жеңіл, жүрекке жылы тиіп, теп-тегіс жұмыр келсін айналасы». Ақынның сыртқы формадан гөрі ішкі мазмұнға, ой тереңдігі мен сөз саздылығына мән бергенін «іші алтын, сырты күміс» сөз жақсысын талап еткенінен ұғу қиын емес.

Ғасырлар бойы адамзат баласын рухани құндылықтарға жетелеп келе жатқан Абай мұралары – қазақ халқының ғана емес, әлем халықтарының да құнды рухани мұрасы деуге толық негіз бар. Оны бүгінгі таңдағы Абай шығармаларының әлем тілдеріне аударылып, әлемдік деңгейде аталып, қажет болса тойланып, шығармалары ғылыми тұрғыда талданып, айтылып, бағаланып, насихатталып келе жатқандығының өзі айқындай түседі. Қазақ ақынының әлем халқына танылу үдерісі ЮНЕСКО шешімімен Абайдың 150 жылдық мерейтойы әлемдік деңгейде аталып өтуімен байланысты жаңа арнаға түсті деуге болады. Осы тұрғыда ғалым З.Ахметовтың «Абай – дара, Абай – дана. Оған ешкімнің таласы жоқ. Абай қазақтың әдебиет тарихында өзіндік азаматтық үні мен ақындық қолтаңбасын қалдырған ұлы ақын. Абайдың өзі қалыптастырған әдеби шығармашылық дәстүрі кейінгі ақындарға сара жол көрсеткен үлгілі нұсқаға айналып, өз әдебиетіміздің арнасынан асып, көршілес елдердің, тіпті әлемдік әдебиетке әсер етіп жатса ол да табиғи әрі заңды құбылыс» [2] деген көреген пікірінің ақиқаттығына біз де ден қоямыз.

Абай мұрасы – тілдік өрістің негізі. Халықаралық ғылыми-теориялық конференция материалдары. – Алматы: «Информ-А», 2005.

Ахметов З. Абайдың ақындық әлемі. – Алматы, 1995

АККРЕДИТТЕУ ЖӘНЕ РЕЙТИНГТИҢ
ТӘУЕЛСІЗ АГЕНТТІГІНЕЗАВИСИМОЕ АГЕНТСТВО
АККРЕДИТАЦИИ И РЕЙТИНГАINDEPENDENT AGENCY FOR
ACCREDITATION AND RATING« 02 » 10 2020 г.
№ 8743010000, Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ., Б.Момышулы 2, КҚ 4Г, тел.: +7 (7172) 76 85 61
010000, Республика Казахстан, г. Нур-Султан, пр. Б.Момышулы 2, ВП 4Г, тел.: +7 (7172) 76 85 61
010000, Nur-Sultan, Republic of Kazakhstan, B.Momyshuly avenue 2, EP 4G, phone.: +7 (7172) 76 85 61

e-mail: iaar@iaar.kz www.iaar.kz

**Ректору Казахского университета
международных отношений и
мировых языков имени Абылай хана
Кунанбаевой С.С.**

Уважаемая Салима Сагиевна!

Коллектив Независимого агентства аккредитации и рейтинга сердечно поздравляет Вас с Днем Учителя! Ведь именно Учитель закладывает прочный фундамент будущих свершений!

В условиях стремительных перемен современный университет, его профессорско-преподавательский состав выполняет особую и важную миссию: подготовка профессиональных кадров, способных самостоятельно мыслить, решать нестандартные задачи, принимать решения и нести ответственность за свой выбор.

Под вашим руководством университет динамично развивается, обновляет содержание образовательных программ, формирует качественно иную образовательную и научную среду, внедряет новые технологии. С полной отдачей трудится замечательный и профессиональный коллектив, который четко видит перспективы развития образовательной и научной деятельности. Все это позволяют университету занимать передовые позиции и заслуженно иметь общественное признание в стране и за рубежом.

В этот праздничный день искренне желаем Вам и вашему коллективу ярких профессиональных достижений, крепкого здоровья, неиссякаемого энтузиазма, вдохновения и процветания! Пусть Вас всегда сопровождают удача, любовь к своему делу, стремление творить и создавать!

Генеральный директор

А. Жумагулова

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ
МИНИСТРЛІГІ

«ҰЛТТЫҚ ТЕСТІЛЕУ
ОРТАЛЫҒЫ»
РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК
ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И
НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

РЕСПУБЛИКАНСКОЕ
ГОСУДАРСТВЕННОЕ КАЗЕННОЕ
ПРЕДПРИЯТИЕ
«НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ТЕСТИРОВАНИЯ»

№ 15-10-6-2-2454 от 30.09.2020

Абылай хан атындағы
Қазақ халықаралық қатынастар
және әлем тілдері университетінің
ректоры
С.С. Құнанбаеваға

Құрметті Сәлима Сағиқызы!

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі Ұлттық тестілеу орталығы атынан Сізге және сіз басқарып отырған ұжымға ұрпақ тәрбиелеу жолындағы толымды еңбектеріңіз үшін алғыс айта отырып, «Ұстаздар күні» мерекесімен шын жүректен құттықтаймыз! Сіздерге шығармашылық ізденістер, ғылыми жаңалықтар, ұзақ өмір, қажымас қайрат, таусылмас бақыт, зор денсаулық, талмас қанат тілейміз!

Сонымен қатар, 2020 жылғы Магистратураға түсуге арналған кешенді тестілеудің тест тапсырмаларын қалыптастыру барысында өзара тиімді бірлескен қызмет пен серіктестік үшін алғыс білдіре отырып, алдағы уақытта да жемісті ынтымақтастық жалғасын табады деген сенімдеміз.

Директор

Д. Смагулов

В день осенний, когда у порога
Задыхали уже холода,
Мы празднуем день педагога -
Праздник мудрости, знаний, труда.
День учителя! Вслушайтесь сердцем
В эти звуки, что дороги нам.
Всем, что связано с юностью, детством
Мы обязаны учителям!

Вместе с желтыми осенними листьями и бабьим летом в октябре к нам приходит День учителя. Профессия педагога всегда считалась очень важной и почётной. Ее представители не только дают детям и взрослым необходимые знания, но и проводят не менее важную воспитательную работу, которая во многом влияет на становление будущей личности. Поэтому День учителя стал для многих не просто профессиональным праздником, а красным днём календаря, это день возможности отдать дань уважения своим педагогам, еще раз поблагодарить их за самоотверженный труд и приложенные усилия.

Традиционно праздник педагогов в нашей стране не имеет фиксированной даты, но День учителя традиционно отмечают в первое воскресенье октября. Таким образом, в этом году праздник День учителя выпал на 4 день месяца.

Преподаватель – одна из самых почетных и в то же время очень ответственных профессий на Земле. На преподавателе лежит большой круг ответственности за воспитание молодого поколения, формирование будущего страны. Профессия педагога очень важная

и ценная для каждого из нас. Ведь именно благодаря педагогам мы приобретаем профессиональные навыки по выбранной нами специальности.

Дорогие преподаватели, поздравляем вас с профессиональным праздником! Спасибо вам за щедрость ваших сердец, безграничное терпение и понимание, преданность и любовь к своему делу. Быть учителем – нелёгкий труд, поэтому желаем вам здоровья, бодрости тела и духа. Пусть студенты вас уважают и любят, и всегда помнят, кто привёл их на светлую дорогу знаний. Пусть Ваша жизнь будет наполнена положительными эмоциями и яркими событиями. Мы хотим, чтобы результатом нашей совместной деятельности стал высокий уровень образования в нашей стране!

Много слов хороших есть,
Чтобы Вам сейчас прочесть,
Пожеланий откровенных,
Добрых, необыкновенных...
Пусть душа поёт от счастья,
Прочь бегут от Вас ненастья,
А прекрасный, добрый смех,
Пусть приносит Вам успех!
Пусть у Вас, всё будет гладко —
Чтоб жилось Вам сладко-сладко.
Мы Вас любим, уважаем,
И ещё раз — поздравляем!

*С уважением актив студентов
КазУМОиМЯ им. Абылай хана*

Рысалды Құсайын Тынысбайұлы, *родился в 1940 году в Талдықурганской области (ныне Алматинская область), Аксуйском районе (ныне Сарқандский район) в колхозе «Алғабас».* После окончания средней школы Құсайын Тынысбайұлы окончил подготовительный курс Алма-Атинского педагогического института иностранных языков и в 1959 году поступил в этот институт на факультет немецкого языка. В 1964 году закончил факультет с отличием по специальности «немецкий и казахский языки». С 1964 года и по настоящее время профессор Рысалды Қ.Т. работает в Казахском университете международных отношений и мировых языков имени Абылай хана (ранее Алма-Атинском педагогическом институте иностранных языков). Более чем за 56 лет Құсайын Тынысбайұлы прошел все ступени профессионального роста, в разные периоды жизни он проработал преподавателем филологических дисциплин, заведовал кафедрой, был деканом, проректором по социально-культурным вопросам и директором Центра магистратуры и докторантуры КазУМОиМЯ имени Абылай хана и председателем Диссертационного совета по защите диссертаций и присуждению степени доктора философии (Ph.D) по группе образовательных программ «8Д023 – Языки и литература».

Құсайын Тынысбайұлы является доктором филологических наук, академиком Международной академии информатизации, профессором кафедры послевузовского образования Казахского университета международных отношений и мировых языков имени Абылай хана.

В течении 56 лет активно продолжается научная и педагогическая деятельность профессора Рысалды Қ.Т. За свои заслуги в области образования и науки РК Құсайын Тынысбайұлы

был удостоен звания «Лучший сотрудник народного просвещения Казахской ССР» (1991 г.), награжден нагрудным знаком «Почетный работник образования Республики Казахстан», стал обладателем республиканского гранта «Лучший преподаватель вуза» 2010 года, обладатель золотой медали им. С. Торайгырова, Указом Президента РК был награжден юбилейными медалями «10 лет независимости Республики Казахстан», «20 лет независимости Республики Казахстан», «25 лет Конституции Республики Казахстан».

Автор более 100 научных статей, более 20 монографий, учебных пособий и учебников. На протяжении многих лет Құсайын Тынысбайұлы доносит свои идеи и мысли с высоких трибун международных форумов и симпозиумов, научно-теоретических и научно-практических конференций, организованных в Германии, России, Австрии, Бельгии и других странах.

Құсайын Тынысбайұлы, как талантливый педагог уделяет много внимания становлению молодых ученых, оказывая большое влияние на формирование их профессионального и научного роста, привлекая их к научной деятельности. Под его научным руководством докторанты защитили свои диссертации не только в Казахстане, но и в Германии. Профессор Рысалды Қ.Т. активно участвовал в двух международных научно-исследовательских проектах и проектах МОН РК.

Сегодня, в год своего юбилея, Құсайын Тынысбайұлы продолжает учить магистрантов и докторантов, пишет книги и статьи, ведет научную работу и помогает молодым ученым. Профессор Рысалды Қ.Т. среди тех, кто неустанно вносит огромный научный вклад в области изучения *функциональной лингвистики, функционально-коммуникативной грамматики, функционально-прагматической типологии языков и культур, проблем когнитивно-дискурсивной парадигмы в современной лингвистике, проблем функционально-прагматических особенностей в аспекте сравнения различных типов дискурса.*

Коллеги и многочисленные магистранты, докторанты сердечно поздравляют Рысалды Құсайын Тынысбайұлы со славным юбилеем и желают ему крепкого здоровья и успехов на благо науки.

**Ректор КазУМОиМЯ имени Абылай хана
С.С. Кунанбаева**

«ҮЛГІЛІ ҰСТАЗ»

«Үлгілі ұстаз, біріншіден,
майталманы өзі оқытар саланың,
Ол шешпейтін жұмбақтар мен
жауабы жоқ сұрақтары болмайды.
Сөйлегенде, еліктіріп шәкіртін,
Кесек ойды түсінікті,
көркем тілмен толғайды.
Тылсым, ғажап сол ғылымның
тағылымын құйып беріп санасына баланың,
Ізбасарым келешекте нағыз сен деп ойлайды.

Үлгілі ұстаз, екіншіден, қамқоршы ата-анаңдай,
Ойлайтыны – болашағың,
қалмасын деп сен жалындап жана алмай,
Қатал түрде талап етіп,
талаптарын орындатпай қоймайды.
Үлкен-кіші жеңістерін қуантады ондайда.
Жүреді әркез қолдап сені, қорғай да.
Ізгілікті егу үшін жаратылған ұстаздың
Шәкіртіне жүректе аппақ сенім гүлі солмайды.

Үшіншіден, санаспайды ол уақытпен де,
еленді ме еңбегі,
Ойлайтыны білім қоры шәкіртінде-сендегі.
Адал болсаң, парасатты,
ең білімді азамат –
сені көріп бағалайды ол өзінің еңбегін!
Қоссаң тағы түр-тұлғасын, келбетін...
«Үлгілі ұстаз бейнесі» деп
құр сөздермен сипаттауға бола ма?! ...

Ұстаздарым менің өмір жолымдағы кездескен
Ең бағалы байлығым,
ол – тағдыр сыйы – гүлдестем!
Олар жаққан жүрегімде ғылым,
білім шырағы,
адалдық пен парасаттық нұры әлі,
Мені әрдайым игі істерге жетелеп,
басқан әрбір қадамыма баға беріп тұрады».

**Журналистика мамандығының
2 курс студенті
Абенов Жалғас**

«ҰЛТ БІРЛІГІ; БОЛАШАҚҚА ДЕГЕН АСҚАҚ СЕНІМ!»

Рухани жаңғыру – қазақстандықтардың салт-санасы мен дүниетанымын өзгертетін қозғаушы күш. Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың мақаласын оқып шығып, осындай ой түйдім. Елбасының айтуынша, бұл ұлттық құндылықтарымызды ұмытпай, жаһандық жаңашылдыққа жетелейтін жол. Қазіргі қоғам көзқарасы қалыптасқан зерделі де, зерек тұлға тәрбиелеуі тиіс. Ол үшін ілім-білімге ұмтылып, жан-жақты жетілген жөн.

2017 жылы Ұлттық бағдарлама іске қосылғаннан бастап барлық жоғары оқу орындарында «Рухани жаңғыру» қоғамдық даму орталықтары ашылып өз жұмыстарын жүзеге асыруда. Сонын ішінде біздің Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университетінде де 2019 жылы «Рухани жаңғыру» орталығы ашылды. Осы бір жылдан астам уақыт ішінде орталық білім ордамыздың студент жастарымын және профессорлық оқытушылар құрамымен тығыз байланыс орнатып айтарлықтай үлкен іс-шараларды өткізді, айта кетсек ұлы дана, ойшыл Абай Құнанбаевтың 175 жылдығы айтарлықтай 1 ай көлемінде тойланып студенттер өз белсенділіктерін көрсетті. Бағдарламаның маңызды бағыттарының бірі «Қазақстан киелі жерлер географиясы» аталмыш бағыт бойынша туризм мамандығының студенттері Алматы облысы және Республикамыздың тарихи мәдени орталықтарына туристік тур ұйымдастырып келеді

және бұл жоба ары қарай жалғаспақшы. Отбасы құндылығы бағытында, Кіші Отан, Білімнің салтанат құруы сынды бағыттар бойынша әр-түрлі кездесу кештері ұйымдастырылды. Отбасы, Қара шанырақ ұғымы халқымыз үшін аса маңызды ұғым, біз осы ұғымды жадымызда сақтап өсіп келе жатқан студент жастарға тәлім тәрбие беру мақсатында университетіміздің ардагер ұстаздарымен кездесу сағаттарын жиі өткізіп отырамыз. Бұл рухты да жасампаз елдің жастарын тәрбиелеуде маңызды қадам. М.Әуезов атындағы Қазақ мемлекеттік драма театрының өнер майталмандары мен кездесу және қазақ театрына деген жастардың сүйіспеншілігін ояту мақсатында «Абай трагедиясы» атты қойылымды тамашаладық. Бұл Абайдың 175 жылдығын меркелеу қарсаңында жүзеге асырылды. ҚР Мәдениет және спорт министрлігінің және «Жанашыр» қоғамдық қорының қолдауымен студенттерге 1 күндік іс-шаралар ұйымдастырылды, оның ішінде ұмыт қалған ұлттық аспаптар, қазақтың әдет ғұрып салт-дәстүрлері, дәстүрлі тағамдары, мәдени тағылымды тарихы туралы мағыналы кездесулер өтті. «Рухани жаңғыру» бағдарламасын жүзеге асыруда айтарлықтай ауқымды шаралар қолға алынып жатыр, алдағы уақытта қазақ тілінің құндылығы, «Мәдени мұра» тақырыбында олимпиада және «Отбасым» тақырыбында кездесулер дәстүрлі түрде өткізілу жоспарланып отыр.

«Рухани жаңғыру»
Орталығының
басшысы
Б.Е. Сержанов

«Speaking week»

С 5 октября по 12 октября 2020 года проходил «Speaking week» в онлайн формате, организованный активистами студенческого совета и студентами факультета Востоковедения университета КазУМОиМЯ при поддержке преподавателей.

Тематикой недели был «Восточный язык в современном мире». Целью данного мероприятия являлось усовершенствование языковых навыков с преподавателями и студентами старших курсов, также были приглашены специальные гости из зарубежных учебных заведений.

В языковом клубе принимали участие студенты 1-4 курсов и преподаватели факультета

Востоковедения. Самые активные студенты отмечались преподавателями и организаторами для получения благодарственных сертификатов.

Среди преподавательского состава выступали:

Утемисова Алмагуль (модератор по китайскому языку); Оспанова

Маржан и Аксаналиева Жамиля (модераторы по корейскому языку); Анар Аббас (модератор по турецкому языку); Гульнара Салимова (модератор по японскому языку); Кожабекова Шолпан (модератор по арабскому языку); Атейбекова Нурзия (модератор по персидскому языку), а также в качестве специальных гостей принимали участие выпускники и студенты зарубежных вузов Шади Арсен, Наси Салауат и İhsan Kosaаğa.

Отдельно хотим поблагодарить активистов факультета Ким Александру и Наурызбаеву Айым за реализацию и мониторинг мероприятия.

Онлайн-интервью в рамках проекта «ONLINE SOHBET»

14 октября прошло первое онлайн-интервью в рамках проекта «ONLINE SOHBET» студенческого кружка «Дилмар» факультета Востоковедения. Первой гостьей стала выпускница факультета Востоковедения, магистр турецкой народной литературы Стамбульского университета, докторант Анкарского университета Хаджи Байрам, переводчик Посольства Казахстана в Анкаре Лаура Болатова, которая имеет большой опыт в синхронном переводе на разных международных мероприятиях.

В онлайн-интервью студенты задавали свои вопросы нашей гостьей. Лаура Болатова ответила на вопросы студентов о турецком высшем образовании, системе обучения в магистратуре, о проекте Мевлана, про стипендии в Турции, турецкой культуре и т.д. На свои вопросы студенты получили нужные ответы, а также полезные советы.

Онлайн интервью было наполнено свежей, объемной информацией и прошло интересно.

Благодарим нашу гостью Лауру Болатову и организаторов проекта «ONLINE SOHBET».

Общая редакция – ректор КазУМОиМЯ им. Абылай хана, д.филол.н., профессор, академик НАН РК, С.С. КУНАНБАЕВА.

Главный редактор – проректор по УМР, д.ф.н., Т.А. КУЛЬГИЛЬДИНОВА.

Ответственный редактор – проректор по СВВР Т.В. СЕРЕЖКИНА, пресс-секретарь Д.Егенбаев.

Редакционная коллегия: – начальник изд-ва Б.А. ЕСЕНГАЛИЕВА, дизайн-верстка Б.С. КЫНЫРБЕКОВ.

Учредитель – АО «Казахский университет международных отношений и мировых языков» имени Абылай хана

Газета зарегистрирована в Национальном агентстве по делам печати и массовой информации РК свидетельство № 497 от 25 апреля 1997 г.

Подписано в печать: 21.10.2020 г., Заказ № 1029. Тираж 200 экз.

Отпечатано в издательстве «Полилингва» КазУМОиМЯ имени Абылай хана, г. Алматы, ул. Муратбаева, 200. Тел.: 292-03-84 вн. 21-19